

- บริการเช่าเตียงนอน ขนาดเล็ก 50 บาทต่อคืน , ขนาดกลาง 100 บาทต่อคืน , ขนาดใหญ่ 150 บาทต่อคืน

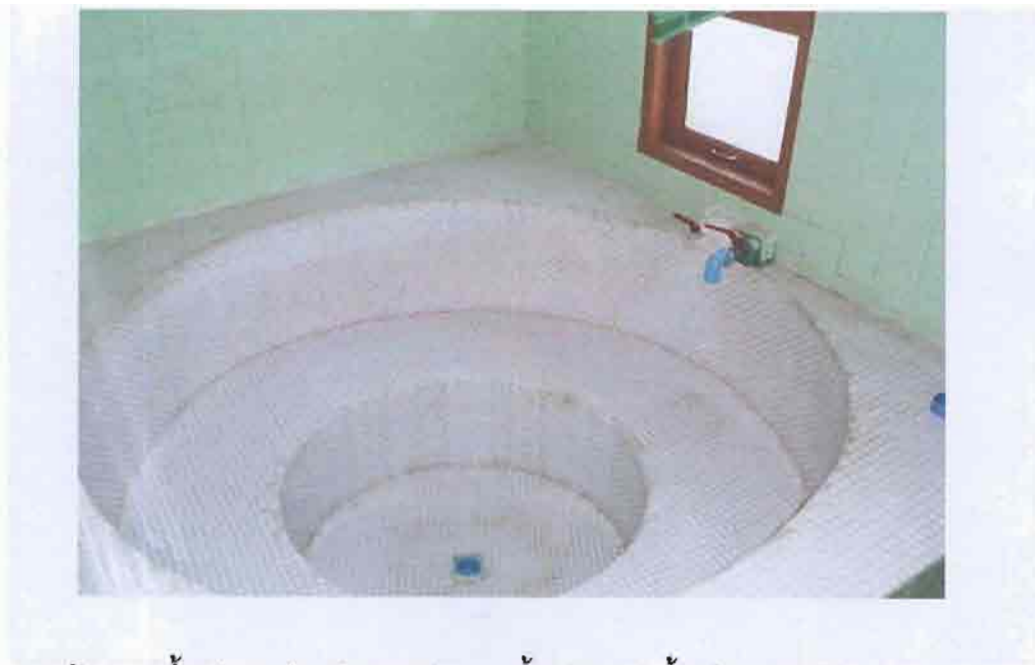
- บริการจัดแคมป์ไฟเป็นหมู่คณะ อัตราตามจำนวนคนที่มาใช้บริการ สามารถจองห้องอาบน้ำแร่ล่วงหน้า

ภาพ 11 ป้ายทางเข้าบ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ

ภาพ 12 อ่างอาบน้ำแร่แบบกลางแจ้งของบ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ

ภาพ 13 ห้องอาบน้ำแร่แบบส่วนตัว และอ่างอาบน้ำแร่ของบ่อน้ำพุร้อนผาเตริฐ

ภาพ 14 อาคารบริการนวดแผนไทยบริเวณบ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ

ภาพ 15 สถานที่กางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณบ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ

ภาพ 16 จุดให้บริการข้อมูลท่องเที่ยวบริเวณบ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ

ภาพ 17 ร้านขายอาหารและเครื่องดื่มบริเวณบ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ

ภาพ 18 บ่อพักน้ำแร่ของบ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ

5) สภาพพื้นฐานทั่วไปของบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน

ภาพ 19 ป้ายทางเข้าน้ำพุร้อนแม่ชะจาน

ภาพ 20 ป่อน้ำแร่ธรรมชาติ ของป่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน

ภาพ 21 ร้านขายของฝากและของที่ระลึกบริเวณปอน้ำพุร้อนแม่ชะจาน

บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน มีบ่อน้ำร้อนธรรมชาติ 3 บ่อ แต่ละบ่อกว้างประมาณ 3 เมตร มีอุณหภูมิประมาณ 80 องศาเซลเซียส สามารถต้มไข่สุกได้ภายในเวลา 3 นาที มีห้องอาบน้ำแร่ของเอกชนที่ต่อน้ำพุร้อนมายังห้องอาบตั้งอยู่ฝั่งตรงกันข้ามถนน

บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจานเป็นจุดพักรถระหว่างทางจาก เชียงใหม่-เชียงใหม่ มีตลาดจำหน่ายของที่ระลึก เช่น เสื้อผ้า ผ้าฝ้ายทอพื้นเมือง เครื่องประดับ ไม้แกะสลัก มีร้านอาหาร ร้านชา กาแฟ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา
แบ่งเป็น

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

ตารางที่ 4.1 ความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัด
เชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปาในด้านต่างๆต่อไปนี้

สถานที่	ด้านการบริการ	ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ด้านบุคลากร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ด้านความปลอดภัย
1.น้ำพุร้อนโป่งพระบาท	1.ควรมีบริการอ่างอาบน้ำส่วนตัวเพิ่มขึ้นและอ่างอาบน้ำรวมแบบเปิด 2.ควรมีบริการนวด	1.ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ	1.ควรตกแต่งอาคารแบบล้านนาและกลมกลืนกับธรรมชาติ 2.ควรตกแต่งสวนรอบบริเวณน้ำพุร้อนให้สวยงาม	1. พนักงานควรมีความรู้ความสามารถ สุภาพ อ่อนโยน สามารถโต้ตอบได้ดี 2.ควรมีการอบรมการนวดให้กับชาวบ้านเพื่อจะได้เป็นอาชีพเสริมคนท้องถิ่น	1.ควรมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน เติมน้ำ สะดุดตา 2.ควรมีห้องน้ำห้องอาบน้ำที่สะอาดและเพียงพอ 3.ควรมีจัดให้มีตู้เก็บของ 4.ควรมีร้านอาหารและเพิ่มขึ้นและสะอาดมีมาตรฐาน	1.ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยรอบอาณาบริเวณ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานที่	ด้านการบริการ	ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ด้านบุคลากร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ด้านความปลอดภัย
2. น้ำพุร้อนป่าติ่ง	1. ควรให้บริการในรูปแบบสถาปัตยกรรมวงจรมีความสวยงาม 2. ควรตั้งน้ำพุร้อนเป็นแบบฝักบัว	1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ	1. ควรปรับปรุงร้านค้าให้เป็นแบบถาวร และมีการจัดโซนให้เป็นระเบียบ แต่อย่าให้มีคิรอเคเกะต่อไป เพราะเป็นที่ต้องการของคนในท้องถิ่น 2. ควรตกแต่งสวนให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ และดำรงไว้ซึ่งวิถีชาวบ้านที่สุด	1. ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบริการสถาปัตยกรรมก่อนที่จะเปิดให้บริการ และพนักงานควรมีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่น	1. ควรปรับปรุงถนนภายในบริเวณบ่อน้ำพุร้อน 2. ควรปรับปรุงป้ายให้เห็นได้ชัดเจน 3. ควรสร้างที่จอดรถเพิ่ม	1. ควรมีสายตรวจมาดูแลความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานที่	ด้านการบริการ	ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ด้านบุคลากร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ด้านความปลอดภัย
3. น้ำพุร้อนห้วยทรายขาว	1. ควรมีห้องอาบน้ำแร่ที่แยกชาย-หญิง		1. ควรพัฒนาสถานที่และปรับปรุงภูมิทัศน์ 2. ควรทำท่อระบายน้ำเพราะเวลาฝนตกน้ำจะเอ่อท่วมบ่อน้ำพุร้อน 3. ควรปรับปรุงความสะอาดรอบบริเวณ 4. ควรย้ายห้องน้ำที่อยู่ด้านหน้าให้ไปอยู่ด้านหลัง	3. ควรมีบุคลากรให้ข้อมูลการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว	1. ควรมีร้านขายของที่ระลึก 2. ควรมีห้องน้ำที่เพียงพอ 3. ควรจัดทำป้ายบอกสถานที่ให้สวยงามและง่ายต่อการมองเห็น	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานที่	ด้านการบริการ	ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ด้านบุคลากร	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ด้านความปลอดภัย
4. น้ำพุร้อน ผาเสด็จ	1. ควรสร้างห้อง อาบน้ำแร่เพิ่ม 2. ควรมีการ ให้บริการใน รูปแบบสปาครบ วงจร		1. ควรปรับปรุง บริเวณโดยรอบบ่อ น้ำพุร้อนให้ สวยงาม จัด ตกแต่งสวนให้ กลมกลืนกับ ธรรมชาติที่สุด	1. ควรอบรม ภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น จีน ให้กับบุคลากร เพื่อใช้ ในการสื่อสารกับ นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ 2. ควรอบรมการवाद ให้กับคนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการออก นักท่องเที่ยว	1. ควรจัดที่จอดรถให้ เป็นระเบียบ 2. ควรพัฒนา ร้านอาหารและ เครื่องดื่มให้เป็น มาตรฐาน	
5. น้ำพุร้อน แม่ทะจาน	1. ควรพัฒนาบ่อ น้ำพุร้อนให้มี ความสวยงาม	1. ควรมีการ ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อต่างๆ	1. ควรตกแต่ง สถานที่ให้คง ความเป็น ธรรมชาติ		1. ควรมีที่จอดรถเพิ่ม 2. ควรมีศาลาพักผ่อน 3. ควรมีการจัดระเบียบ ร้านค้าของที่ระลึก อาหาร	

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

1) น้ำพุร้อนโป่งพระบาท รับผิดชอบโดยเทศบาลตำบลบ้านดู่

น้ำพุร้อนโป่งพระบาท เป็นน้ำพุร้อนที่ใกล้เมือง และใกล้กับสนามบินนานาชาติเชียงราย การพัฒนาปัจจุบันจะเป็นในด้านของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่นตกแต่งอาคาร ปรับภูมิทัศน์ ด้วยเงินรายได้ของเทศบาลตำบลบ้านดู่เอง แต่ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากขาดความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น เพราะชาวบ้านไม่เห็นความสำคัญ และประโยชน์ที่ได้รับ เพราะขาดการชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งทางเทศบาลตำบลบ้านดู่ก็มีการประชุมชี้แจงถึงผลที่ชุมชนท้องถิ่นจะได้รับ แต่ชาวบ้านไม่เชื่อถือ ควรให้คนจากหน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการศึกษามาช่วยชี้แจงชาวบ้านถึงจะเชื่อ

2) น้ำพุร้อนป่าตึง รับผิดชอบโดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าตึง

อบต.ป่าตึงได้เสนอโครงการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา ตามแนวนโยบายของรัฐบาลซึ่งได้ของบประมาณไปจำนวนทั้งสิ้น 96 ล้านบาท แต่รัฐบาลจัดสรรมาให้ 27 ล้านบาท ดังนั้นน้ำพุร้อนป่าตึงจึงได้หยุดให้บริการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 ถึง เดือนธันวาคม 2549 เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ สิ่งปลูกสร้าง และกระบวนการบริหารจัดการ แต่เนื่องจากงบประมาณที่ได้มีน้อยกว่าความต้องการใช้จ่ายจึงสามารถทำได้เฉพาะบางส่วนที่สำคัญ ได้แก่ (1) อาคารล้านนาสปาที่ดี 1 หลัง ประกอบด้วย ห้องอาบน้ำรวมส่วนตัว 8 ห้อง สำหรับให้บริการ 2-3 คนต่อห้อง และห้องอาบน้ำรวมแยกชาย-หญิง 2 ห้อง สำหรับให้บริการ 40 คนต่อห้อง (2) อาคารศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว เพื่อเป็นแหล่งให้ข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย (3) อาคารจัดแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP (4) อาคารภัตตาคาร ที่เน้นรูปแบบอาคารแบบพื้นเมือง เน้นอาหารพื้นเมือง คนตรีพื้นเมือง ซึ่งสามารถรองรับลูกค้าได้ประมาณ 300-400 คน สำหรับร้านอาหารของชาวบ้านที่มีอยู่เดิม จะตั้งเป็นหลังๆและมีบริการคาราโอเกะ ทางอบต.ได้มีการประชุมกับเจ้าของร้านอาหาร และตกลงกันว่าถ้าหากจะทำร้านอาหารให้ขึ้นมาทำบนอาคารภัตตาคาร และต้องมีมาตรฐาน และไม่อนุญาตให้มีคาราโอเกะ หรือถ้าหากจะเปลี่ยนมาขายสินค้า ในอาคารแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP ก็จะมีการพิจารณาก่อน

นอกจากนี้ทางอบต.ได้ทำการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวในตำบลป่าตึงโดยร่วมกับนักวิจัยอิสระเพื่อที่จะสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ดังนี้ หากนักท่องเที่ยวเดินทางมา

เที่ยวที่น้ำพุร้อนป่าตึง สามารถเดินชมธรรมชาติไปน้ำตกเที่ยงคืน และเยี่ยมชมหมู่บ้านชนเผ่า จากนั้นก็กลับมาอาบน้ำแร่ที่น้ำพุร้อน อีกทั้งแผนขั้นต่อไปจะให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยวด้วย นักท่องเที่ยวจะได้มีกิจกรรม และวางแผนการใช้เวลาสำหรับสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ เพราะชาวบ้านไม่ต้องการให้นักท่องเที่ยวแค่เดินผ่านมาดูแล้วก็จากไปเนื่องจากอาจจะไม่มีเวลา หรือไม่มีกิจกรรมอะไรให้นักท่องเที่ยว ในความคิดของอบต.และชาวบ้าน ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวไม่ซื้ออะไรกลับไป เพียงแค่การได้พูดคุยทักทายก็ถือเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ดีกว่าการที่นักท่องเที่ยวแค่เดินผ่านมาแล้วก็ผ่านไป และอาจไม่หวนกลับมาอีกก็ได้

โครงการพลังงานใต้พิภพก็เป็นอีกหนึ่งโครงการที่อบต.ได้ทำการศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อตั้งศักยภาพของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติขึ้นมาใช้ประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่น โดยสามารถนำเอาพลังงานที่พวยพุ่งจากการเจาะน้ำแร่ธรรมชาติเส้นทางใหม่ ความลึก 58 เมตร ไปสร้างห้องอบเย็น และห้องอบร้อน เพื่อให้ชาวบ้านนำพืชผลทางการเกษตรที่มากเกินไปกว่าความต้องการของตลาดมาขอใช้บริการฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ เพื่อเป็นการช่วยลดปริมาณผลผลิตในตลาดและอาจทำให้ราคาสินค้าเกษตรสูงขึ้น และแผนขั้นต่อไปจะเจาะเส้นทางน้ำแร่ธรรมชาติเส้นเดิมที่มีความยาว 100 เมตร เพิ่มจากเดิมเพื่อให้ น้ำแร่พุ่งขึ้นจนสามารถนำพลังงานขึ้นมาใช้

หากมีบริการนวด บริการสปา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ควรมาจากชุมชนท้องถิ่น เช่น สมุนไพรที่ใช้ อบ ประคบ นวด และอาบ ควรมีการส่งเสริมปลูกไว้ใช้เอง หรือส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกและนำมาขายให้อบต. เพื่อนำไปให้บริการแก่ลูกค้า หรือเอาไปบรรจุ และจัดจำหน่ายให้ลูกค้าสามารถนำไปใช้ด้วยตนเอง จึงเป็นการส่งเสริมรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่นอีกทาง

สำหรับสิ่งที่อบต.ต้องการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป ควรมีความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานในชุมชน(อบต.) นักวิชาการ (บุคลากรจากสถาบันการศึกษา) และรัฐบาล ซึ่งหน่วยงานรัฐควรจัดโปรแกรมให้แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติเป็นโปรแกรมบังคับของทุกๆโปรแกรมทัวร์ คล้ายๆกับที่ประเทศจีนที่มีการจัดให้การชิมชา หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสมุนไพร เป็นโปรแกรมบังคับให้ทุกทัวร์ต้องไป เป็นต้น

นอกจากนี้ควรสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่คล้ายๆ กัน เช่นแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายทั้งหมด ควรมีข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่งของสมาชิกเครือข่าย เพื่อที่จะสามารถบอกข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว ณ สถานที่ของสมาชิกเครือข่ายแห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อเป็นการส่งต่อนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวของสมาชิกเครือข่ายได้ ทั้งนี้ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง ไม่หวงข้อมูล และไม่แข่งขันกันเอง

3) น้ำพุร้อนห้วยทรายขาว รับผิดชอบโดยองค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว

ในอดีตพื้นที่ของน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว จำนวน 12 ไร่ เป็นของสภาตำบลทรายขาว แต่เนื่องจากไม่มีใครรับผิดชอบจึงยกให้กรมทางหลวง ปัจจุบันการบริหารไปเป็นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) ทางอบต.ได้ทำหนังสือถึงสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อขอคืนพื้นที่จำนวนดังกล่าวจากกรมทางหลวง แต่ยังไม่คืน จึงได้แต่รอเวลาให้พื้นที่ดังกล่าวกลับมาเป็นของอบต.เหมือนเดิม เพื่อที่จะได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป แต่ปัจจุบันนี้ก็เช่าพื้นที่น้ำพุร้อนห้วยทรายขาวจากกรมทางหลวงด้วยค่าเช่าที่ไม่แน่นอน บางเดือนค่าเช่า 9,000 บาทต่อเดือน บางเดือน 1,200 บาทต่อเดือน และบางเดือน 1,500 บาทต่อเดือน

ซึ่งขณะที่อบต.ได้ทำหนังสือขอคืนพื้นที่จากกรมทางหลวงก็ได้จ้างบริษัทเอกชน ทำการศึกษา สำรวจศักยภาพ และทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว น้ำพุร้อนห้วยทรายขาว และปัจจุบัน (สิงหาคม 2549) การศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว อีกทั้งได้ของบประมาณจำนวน 40 ล้านบาท จากรัฐบาลเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตำบลทรายขาว ดังนั้นหากได้พื้นที่คืนก็จะสามารถดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจากการศึกษาดังกล่าวได้เลย

4) น้ำพุร้อนผาเสด็จ รับผิดชอบโดยองค์การบริหารส่วนตำบลคอกยาง

น้ำพุร้อนผาเสด็จ มีห้องอาบรวมรวมแบบส่วนตัว จำนวน 8 ห้อง และอ่างอาบน้ำรวมแบบเปิดชมวิวดูได้ 1 บ่อ มีถังพักน้ำร้อน 1 ถัง และบุคลากรดูแล 3 คน มีรายได้ต่อเดือนแปรเปลี่ยนตามฤดูกาลท่องเที่ยว คือ ถ้าเป็นช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว จะมีรายได้ประมาณ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน แต่ถ้าเป็นฤดูกาลท่องเที่ยว จะมีรายได้ประมาณ 30,000 บาทต่อเดือน

ปัญหาและอุปสรรคที่พบ ได้แก่

1. ด้านการให้บริการไม่เพียงพอ เนื่องจาก

1.1 ระบบการทำน้ำร้อนต้องสูบน้ำแร่ธรรมชาติมาเก็บในถังพัก 1 คืน เพื่อให้เย็นแล้ว ค่อยนำมาผสมกับน้ำแร่ธรรมชาติร้อนที่สูบขึ้นมาใหม่เมื่อนักท่องเที่ยวมาใช้บริการ จึงจะสามารถให้นักท่องเที่ยวอาบได้ ดังนั้นเมื่อนักท่องเที่ยวมาใช้บริการเป็นจำนวนมากน้ำในถังพักจึงไม่เพียงพอ วิธีแก้ปัญหาคือ กำลังดำเนินการสร้างถังพักน้ำร้อนเพิ่มอีก 1 ถัง

1.2 ห้องอาบน้ำรวมส่วนตัวปัจจุบันก็มีน้อยเกินไปไม่เพียงพอ วิธีแก้ปัญหาคือ กำลังดำเนินการสร้างห้องอาบน้ำรวมส่วนตัวเพิ่ม อีก 3 ห้อง

1.3 อ่างอาบน้ำรวมแบบเปิดที่สามารถชมวิวดูได้ ถือว่าเป็นจุดขายของน้ำพุร้อนผาเสด็จ โดยเฉพาะชาวต่างชาติจะนิยมมาใช้บริการ แต่ก็มีปัญหาในเรื่องของการปิดทำความสะอาด เพราะเมื่อทำความสะอาดเสร็จจะต้องปล่อยน้ำแร่ธรรมชาติร้อนลงอ่างและต้องรอให้เย็นถึงจะ

ปล่อยน้ำแร่ธรรมชาติร้อนลงไปผสมจนได้อุณหภูมิที่เหมาะสมจึงจะสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ ดังนั้นหากนักท่องเที่ยวมาขอใช้บริการในช่วงเวลาดังกล่าวก็จะไม่ได้ใช้ อีกทั้งการก่อสร้างอ่างแบบเดิมที่ขุดให้กันอ่างอยู่ต่ำกว่าระดับผิวดิน และขอบอ่างอยู่ระดับผิวดินพอดี ทำให้การถ่ายเทน้ำไม่สะดวก มีผลให้บางครั้งน้ำมีกลิ่นเหม็น วิธีแก้ปัญหา คือ สร้างอ่างอาบน้ำรวมแบบเปิดที่สามารถชมวิวได้ เพิ่มอีก 1 อ่าง และให้กันอ่างอยู่ระดับผิวดิน เพื่อให้เกิดการถ่ายเท และขจัดปัญหากลิ่นไม่พึงประสงค์

2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1 ด้วยเนื้อที่จำกัด เพียง 2 ไร่ จึงทำให้ไม่มีที่จอดรถบริการนักท่องเที่ยว วิธีแก้ปัญหา คือ ขอใช้พื้นที่ของเอกชนที่อยู่รอบบริเวณน้ำพุร้อนสำหรับให้นักท่องเที่ยวจอดรถ ซึ่งเอกชนก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.2. ปัจจุบันไม่มีการติดป้ายเตือนสำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัวห้ามอาบน้ำแร่ธรรมชาติ หรือถ้าอาบไม่ควรเกินเวลานานที่ วิธีแก้ปัญหา คือ ดำเนินการจัดทำป้ายปิดประกาศเตือนสำหรับผู้มีโรคประจำตัว และระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการอาบน้ำแร่ธรรมชาติต่อครั้งเป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น

3. ด้านการช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น

3.1 วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ได้งบประมาณสำหรับสร้างโฮมสเตย์ที่น้ำพุร้อนผาเสริฐ จำนวน 10 หลัง ซึ่งทางอบต.เป็นผู้คัดเลือกสถานที่ที่จะสร้างโฮมสเตย์ โดยการให้ชาวบ้านจับฉลาก ครอบครัวยุคจับฉลากได้ ก็จะสร้างบ้านในพื้นที่ของครอบครัวนั้นดำเนินการสร้างโดยนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย เมื่อสร้างเสร็จครอบครัวนั้นจะต้องดูแลให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการโฮมสเตย์ ในเรื่องของที่พักนอน หมอน มุ้ง และการทำความสะอาด และเมื่อเก็บค่าบริการได้ก็เอาเข้ากลุ่มแล้วค่อยปันผลคืน ปัญหาที่พบคือ ชาวบ้านไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มทำโครงการโฮมสเตย์ ดังนั้นจึงไม่เห็นความสำคัญ อีกทั้งชาวบ้านไม่มีความรู้และใจรักด้านการบริการ พอถึงเวลาที่นักท่องเที่ยวมาที่บ้านตนก็ไม่รู้จะให้บริการอย่างไร จึงทำให้โครงการนี้ไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบันมีบ้านโฮมสเตย์ที่สร้างเสร็จเพียง 1 หลัง

3.2. ปัจจุบัน(พ.ศ.2549) หน่วยงานจากภาครัฐ คือ สำนักงานบริการการท่องเที่ยวได้เข้ามาสำรวจเก็บข้อมูล ที่น้ำพุร้อนผาเสริฐ เพื่อจะได้นำไปวางแผนการท่องเที่ยว และเมื่อได้แผนการท่องเที่ยวแล้วจะนำมาให้หน่วยงานที่รับผิดชอบน้ำพุร้อนผาเสริฐ ซึ่งได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลดอยฮางนำไปปฏิบัติจริงต่อไป

4. ด้านความต้องการของนักท่องเที่ยว

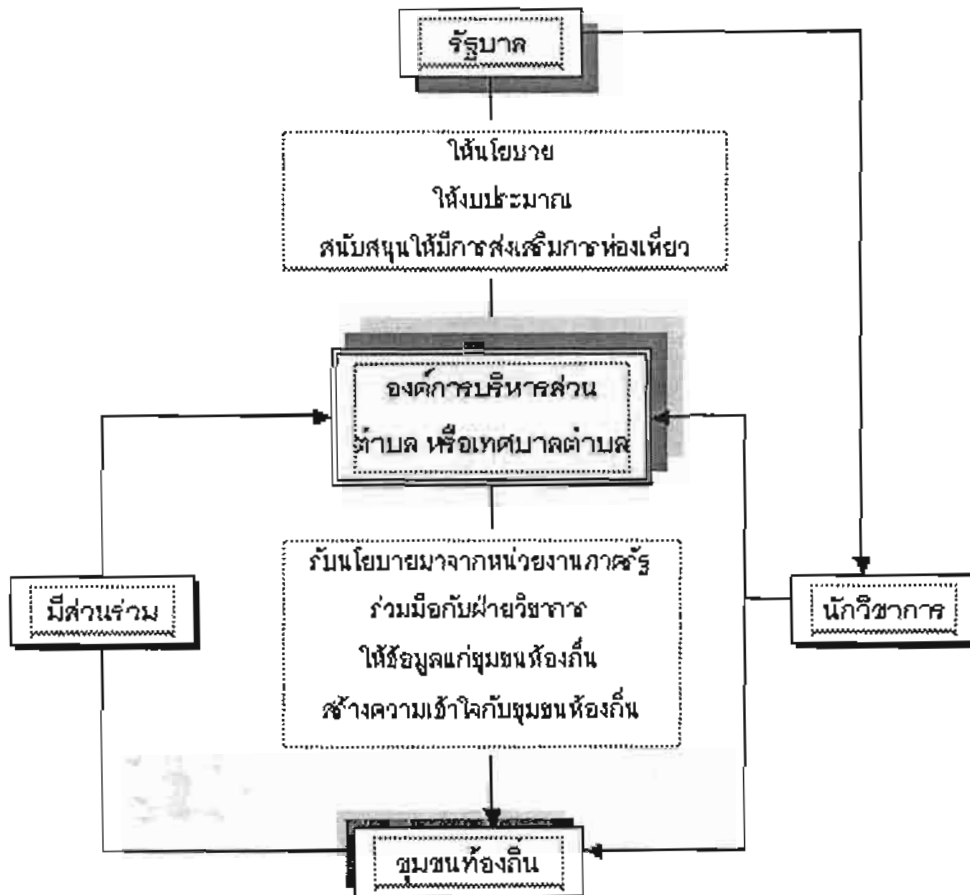
4.1 น้ำพุร้อนผาเสิริฐมีเส้นทางท่องเที่ยวต่อไปยังน้ำตกห้วยแก้ว และหมู่บ้านชนเผ่า ซึ่งนักท่องเที่ยวบางกลุ่มอยากที่จะสัมผัสความเป็นชนเผ่าดั้งเดิมประเพณีวัฒนธรรมชนเผ่า แต่การที่จะให้ชาวบ้านรักษาสິงเดิมๆไว้ คงเป็นไปได้ยากในวิถีแห่งการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เพราะถนนหนทางสะดวกสบาย และเทคโนโลยีก็เข้าถึงหมู่บ้าน จึงเป็นไปได้ที่จะให้ชาวบ้านดำรงชีวิตเหมือนเดิม โลกเปลี่ยนชาวบ้านก็ต้องเปลี่ยนตาม วิธีการแก้ปัญหา คือ ไม่จำเป็นต้องไปห้ามไม่ให้ชาวบ้านใช้เทคโนโลยี ห้ามสวมใส่เสื้อผ้าทันสมัยเหมือนชาวเมือง แต่ทางอบต.ควรขอความร่วมมือให้ชาวบ้านอนุรักษ์สิ่งเดิมๆไว้ และชี้ให้เห็นประโยชน์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตที่แตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวบ้านเพื่อเขาจะเก็บไปเล่าขานต่อไป และนักท่องเที่ยวอื่นๆที่ได้รับฟังก็อยากที่จะเข้ามาสัมผัสบ้าง ก็จะเป็นหนทางที่ชาวบ้านจะได้เก็บเกี่ยวรายได้ต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และจะได้เก็บประเพณีวัฒนธรรมไว้ให้ลูกหลานของตนเองต่อไป

สำหรับการแก้ปัญหา และแนวทางการพัฒนาน้ำพุร้อนผาเสิริฐ ที่กล่าวมาข้างต้นจะเน้นการพัฒนาของเดิมให้ดีขึ้น สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ และให้นักท่องเที่ยวประทับใจและอยากกลับมาอีกครั้ง ในส่วนของการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติให้เป็นรูปแบบสปาครบวงจรคิดว่าจะพัฒนาต่อไป แต่ก่อนที่จะดำเนินการเป็นรูปแบบสปาคงต้องให้ชาวบ้านรับทราบและเห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือ อีกทั้งต้องมีการเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพ และต้องมีการบริหารจัดการที่ดี สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่จะหลั่งไหลเข้ามา นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐต้องเข้ามาช่วยเหลือในด้านงบประมาณ และนักวิชาการควรจะให้ความรู้แก่ชาวบ้านถึงผลประโยชน์จากการพัฒนาทั้งทางตรงและทางอ้อม และช่วยวางแผนการพัฒนาที่เป็นระบบ ซึ่งชุมชนท้องถิ่นแห่งนี้พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

5) บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน รับผิดชอบโดยองค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่

บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน เป็นส่วนรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ใหม่ แต่ฝั่งซ้ายของบ่อน้ำพุร้อนที่ติดกับแม่น้ำ จำนวน 3 งาน เป็นของกรมเจ้าท่า มีร้านค้าอยู่ 10 ร้าน ที่กรมเจ้าท่าให้สิทธิ์ประชาชนอยู่อาศัยและทำการค้า แต่ประชาชนที่ได้สิทธิ์เดิมก็มีการขายสิทธิ์ต่อกันไปเรื่อยๆ ส่วนร้านค้าด้านหน้าที่ติดกับถนนสายพหลโยธินเชียงใหม่-เชียงใหม่ เป็นของเอกชน ที่ทำร้านให้คนเช่าขายอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก ดังนั้นเมื่อความเป็นเจ้าของไม่ใช่สิทธิ์ขาดของอบต.จึงทำอะไร หรือจะพัฒนาอะไรทำได้ลำบาก และในการที่อบต.จะนำงบประมาณของอบต.เองมาพัฒนาต้องทำเรื่องขึ้นไปถึงกรมเจ้าท่า แล้วจึงมีการสั่งการลงมา จึงทำให้ล่าช้า

จากการประชุมหน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติมีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับความร่วมมือกัน 4 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ(สถาบันการศึกษา) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และชุมชนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ควรเริ่มจากชุมชนท้องถิ่นรับรู้ถึงศักยภาพที่ตนเองมีอยู่และรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน และกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ต้องได้รับการกระตุ้นจากอบต.หรือเทศบาลตำบล ซึ่งอบต.และเทศบาลตำบลควรได้รับความช่วยเหลือจากนักวิชาการ โดยเฉพาะนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในชุมชนในเรื่องของการศึกษาและสำรวจและการวางแผนการพัฒนา รวมถึงการวางแผนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ รวมถึงการลงพื้นที่ไปให้ข้อมูลแก่ชุมชนท้องถิ่นโดยตรง เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่จะเชื่อถือคนจากภายนอกหมู่บ้านมากกว่าในหมู่บ้านเดียวกัน ยิ่งเป็นนักวิชาการยิ่งได้รับการยอมรับมากขึ้น ในส่วนของรัฐบาลควรสนับสนุนให้นักวิชาการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และควรสนับสนุนงบประมาณพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรมและต่อเนื่องในทุกๆพื้นที่ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงความร่วมมือจาก 4 ฝ่ายดังกล่าวข้างต้นดังรูป 22

ภาพ 22 ความร่วมมือระหว่างรัฐบาล องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ชุมชนท้องถิ่น และนักวิชาการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.2 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ในด้านต่างๆต่อไปนี้

สถานที่	ด้านการบริการ	ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
1.บ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท	1.ควรมีบริการนวดตัวและนวดเท้า	1.ควรมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ	1.ควรตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม และกลมกลืนธรรมชาติ มีโต๊ะ เก้าอี้ ให้อย่างเพียงพอ 2.อ่างอาบน้ำเป็นปูนไม่ค่อน้ำได้ ควรปรับปรุง	1.การเดินทางสะดวกเพราะใกล้เมือง 2.ที่จอดรถกว้างขวางแต่อาจจะไม่เพียงพอถ้าเป็นฤดูท่องเที่ยว 3.ห้องน้ำสะอาดดี 4.ควรมีป้ายบอกทางหลายๆจุดและป้ายทางเข้าควรมีขนาดใหญ่และชัดเจน 5.ควรมีร้านอาหารที่ระลึก, ร้านสินค้า OTOP, ร้านอาหาร

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สถานที่	ด้านการบริการ	ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
2. นำปูร้อนป่าดิ่ง	* วันที่คณะวิจัยไปสัมภาษณ์ไม่มีนักท่องเที่ยวเนื่องจากมีการปิดปรับปรุง ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2548 ถึง ธันวาคม 2549			
3. น้ำพุร้อนห้วยทรายขาว	1. ควรมีสปาร์กานวนวดสมุนไพรและบริการนวดตัวนวดเท้า	1. ควรมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว แต่ชาวบ้านก็ใจดีคอยให้ข้อมูล	1. ควรปรับปรุงสถานที่ให้สะอาด มีความสวยงามโดยการจัดสวนดอกไม้และหื่อน้ำควรตั้งอยู่ด้านล่าง	1. ควรมีร้านขายของที่ระลึก 2. ควรมีโทรศัพท์สาธารณะ 3. หื่อน้ำควรมีความสะอาด
4. บ่อน้ำพุร้อนผาเสีรุ	1. จุดขายของที่ระลึกค่าบริการอย่างอื่นน้ำรวมแบบเปิดที่สามารถชงมวีได้ และมีการระบายน้ำที่ดีไม่มีกลิ่นเหม็น แต่รวบรวมที่ขึ้นจากบ่อน้ำสูงเกินไป 2. หอบที่มีบริการบริการนวด 3. หื่อน้ำบ่อน้ำแร่ควรมีนาฬิกาบอกเวลาด้วย และสบูแบบที่ใช้ง่าย			1. ควรมีถังขยะที่เพียงพอ 2. ควรมีรถบริการจากตัวเมืองเข้ามาถึงน้ำพุร้อนด้วย 3. ควรมีผ้าเช็ดตัวไว้สำหรับเช่าให้ลูกค้า 4. ควรมีป้ายเตือนหรือป้ายแนะนำเป็น ภาษาจีน – ญี่ปุ่น เพราะลูกค้าเป็นจีนและญี่ปุ่นมาเที่ยวมาก

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ดังนี้

สัญลักษณ์ ที่ใช้ในการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในส่วนของการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนด้วยกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ลักษณะของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่ให้บริการด้านสปา

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ซึ่งจะเป็นคำถามแบบ Rating Scale โดยมีคำตอบให้เลือก 3 ระดับคือ ต้องการที่สุด ต้องการปานกลาง ต้องการน้อยที่สุด โดยจะให้คะแนนดังนี้

ต้องการมากที่สุด	ให้	3	คะแนน
ต้องการปานกลาง	ให้	2	คะแนน
ต้องการน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

จากนั้น แปลผลตามค่าเฉลี่ยที่ได้ในแต่ละข้อ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00- 1.66 หมายถึง ต้องการน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.67- 2.33 หมายถึง ต้องการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.34- 3.00 หมายถึง ต้องการมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	227	56.8
หญิง	173	43.3
รวม	400	100.0
อายุ		
10-19 ปี	16	4.0
20-29 ปี	184	46.0
30-39 ปี	84	21.0
40-49 ปี	58	14.5
50-59 ปี	38	9.5
60 ปีขึ้นไป	20	5.0
รวม	400	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	70	17.5
ปริญญาตรี	172	43.0
ปริญญาโท	103	25.8
สูงกว่าปริญญาโท	15	3.8
อื่นๆ	40	10.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.8 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 43.3 ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 20 - 29 ปี ร้อยละ 46.0 รองลงมามีอายุในช่วง 30 - 39 ปี ร้อยละ 21.0 อันดับสามได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 40 - 49 ปี ร้อยละ 14.5 และส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 43.0 รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 25.8 อันดับสามได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 17.5

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลอาชีพ

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน / นักศึกษา	118	29.5
อื่นๆ	111	27.8
รับจ้าง	88	22.0
นักธุรกิจ	36	9.0
เจ้าของกิจการ	27	6.8
รับราชการ	20	5.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเป็น นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 29.5 รองลงมาเป็นอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 27.8 ซึ่งได้แก่ ผู้ที่เกษียณแล้ว นักลงทุน ช่างภาพ อิสระ และไม่ได้ทำงาน อันดับสาม ได้แก่ รับจ้าง ร้อยละ 22.0

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ยุโรป	196	49.0
เอเชีย	131	32.8
อื่นๆ	73	18.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรปมากที่สุด ร้อยละ 49.0 รองลงมา มาจากทวีปเอเชีย ร้อยละ 32.8 และมาจากทวีปอื่นๆ ร้อยละ 18.3

ตอนที่ 2 ลักษณะของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่ให้บริการด้านสปา

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลการเคยท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนในประเทศไทย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	127	31.8
ไม่เคย	273	68.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่เคยเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนในประเทศไทย ร้อยละ 68.3 ผู้ที่เคยเที่ยวมาก่อน มีร้อยละ 31.8

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลความถี่การท่องเที่ยวน้ำพุร้อนในเชียงราย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	12	9.4
1 ครั้ง	53	41.7
2 ครั้ง	31	24.4
มากกว่า 2 ครั้ง	31	24.4
รวม	127	100.0

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ที่เคยท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนมาก่อนนั้น ส่วนใหญ่ได้ท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในจังหวัดเชียงราย เป็นครั้งแรก ร้อยละ 41.7 ผู้ที่เที่ยวเป็นครั้งที่ 2 และมากกว่า 1 ครั้ง มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 24.4 ผู้ที่ไม่เคยเที่ยวเลย คิดเป็น ร้อยละ 9.4

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจในจังหวัดเชียงราย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แม่สาย	80	32.1
สามเหลี่ยมทองคำ	61	24.5
หมู่บ้านชาวเขา	51	20.5
ดอยตุง	32	12.9
น้ำพุร้อน / สปา	19	7.6
อื่นๆ	6	2.4
รวม	249	100.0

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สถานที่ในจังหวัดเชียงรายที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด ได้แก่ แม่สาย ร้อยละ 32.1 รองลงมาได้แก่ สามเหลี่ยมทองคำ ร้อยละ 24.5 และอันดับสามได้แก่ หมู่บ้านชาวเขา ร้อยละ 20.5 โดยมีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อน หรือสปา เพียงร้อยละ 7.6

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลสถานที่ประเภทน้ำพุร้อนในจังหวัดเชียงรายที่นักท่องเที่ยวเคยไป

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
น้ำพุร้อนผาเสริฐ	21	33.3
น้ำพุร้อนโป่งพระบาท	16	25.4
น้ำพุร้อนแม่ชะจาน	15	23.8
น้ำพุร้อนห้วยทรายขาว	6	9.5
น้ำพุร้อนป่าตึง	5	7.9
รวม	63	100.0

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สถานที่ประเภทน้ำพุร้อนในจังหวัดเชียงรายที่นักท่องเที่ยวเคยไปนั้นที่นักท่องเที่ยวเคยไปมากที่สุดได้แก่ น้ำพุร้อนผาเสริฐ ร้อยละ 33.3 รองลงมาได้แก่ น้ำพุร้อนโป่งพระบาท ร้อยละ 25.4 อันดับสามได้แก่ น้ำพุร้อนแม่ชะจาน ร้อยละ 23.8

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสปาในด้านราคา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ราคาเหมาะสม	83	65.4
ราคาสูงเกินไป	27	21.3
ราคาต่ำเกินไป	17	13.4
รวม	127	100.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เคยท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนมาก่อนนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าราคาของแหล่งบริการสปามีความเหมาะสม ร้อยละ 65.4 ผู้ที่เห็นว่าราคาสูงเกินไป ร้อยละ 21.3 และผู้ที่เห็นว่าราคาต่ำเกินไป มีเพียง ร้อยละ 13.4

ตารางที่ 4.11 ค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้ในการใช้บริการสปา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 300 บาท	34	26.8
301 – 500 บาท	61	48.0
มากกว่า 500 บาท	32	25.2
รวม	127	100.0

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนมาก่อน ส่วนใหญ่ จะใช้จ่ายในการใช้บริการสปาในช่วงราคา 301 – 500 บาทมากที่สุด คือ ร้อยละ 48.0 ผู้ที่ใช้จ่ายในระดับราคาไม่เกิน 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.8 ซึ่งใกล้เคียงกับผู้ใช้จ่ายมากกว่า 500 บาท ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 25.2

ตารางที่ 4.12 ผู้ที่นักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวด้วยในการใช้บริการด้านสปา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อน	78	51.3
ครอบครัว	34	22.4
คนเดียว	20	13.2
บริษัทนำเที่ยว	13	8.6
อื่นๆ	7	4.6
รวม	153	100.0

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ในการไปรับบริการด้านสปานั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มักจะไปใช้บริการกับเพื่อนมากที่สุด คือ ร้อยละ 51.3 รองลงมาได้แก่ การใช้บริการร่วมกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 22.4 อันดับสามได้แก่ ใช้บริการคนเดียว ร้อยละ 13.2

ตารางที่ 4.13 วัตถุประสงค์ในการใช้บริการสปาของนักท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อผ่อนคลาย	97	54.8
เพื่อสุขภาพ	38	21.5
ชื่นชมธรรมชาติ	30	16.9
เปลี่ยนบรรยากาศ	10	5.6
อื่นๆ	2	1.1
รวม	177	100.0

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ในการไปรับบริการด้านสปานั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มักจะไปใช้บริการเพื่อเพื่อผ่อนคลายมากที่สุด ร้อยละ 54.8 รองลงมาได้แก่ การใช้บริการเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 21.5 อันดับสามได้แก่ ใช้บริการเพื่อชื่นชมธรรมชาติ ร้อยละ 16.9

ตารางที่ 4.14 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบในการใช้บริการร้านสปา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม	35	28.2
การเดินทางไม่สะดวก	28	22.6
ราคาแพง	19	15.3
ไม่มีความปลอดภัย	16	12.9
ไม่สะอาด	14	11.3
มีคนไปใช้บริการจำนวนมาก	9	7.3
อื่นๆ	3	2.4
รวม	153	100.0

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเมื่อไปใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ร้อยละ 28.2 รองลงมาได้แก่ การเดินทางไม่สะดวก ร้อยละ 22.6 อันดับสามได้แก่ มีราคาแพง ร้อยละ 15.3

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.15 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการบริการ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
การบริการนวด	2.62	0.576	ต้องการมากที่สุด
การบริการที่พัก / ห้องพัก	2.42	0.662	ต้องการมากที่สุด
การบริการอ่างอาบน้ำวนแบบรวมแยกชาย - หญิง	2.37	0.716	ต้องการมากที่สุด
การบริการอ่างอาบน้ำ แบบส่วนตัว	2.36	0.694	ต้องการมากที่สุด
การบริการอ่างอาบน้ำวนแบบส่วนตัว	2.33	0.745	ต้องการมากที่สุด

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
การบริการอ่างอาบน้ำรวม แบบที่สามารถเปิดให้ ชมวิวได้	2.28	0.798	ต้องการปานกลาง
การบริการอ่างอาบน้ำรวมแบบรวมแยกชาย - หญิง	2.25	0.722	ต้องการปานกลาง
การบริการอ่างอาบน้ำรวมแบบรวม	2.08	0.757	ต้องการปานกลาง
การบริการอ่างอาบน้ำ แบบรวม	2.04	0.761	ต้องการปานกลาง
รวม	2.30	0.355	ต้องการปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการบริการนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดได้แก่ การบริการนวด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62) การบริการที่พัก / ห้องพัก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42) การบริการอ่างอาบน้ำรวมแบบรวมแยกชาย - หญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37) การบริการอ่างอาบน้ำ แบบส่วนตัว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36) และ การบริการอ่างอาบน้ำรวมแบบส่วนตัว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33)

สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการปานกลางได้แก่ การบริการอ่างอาบน้ำรวม แบบที่สามารถเปิดให้ชมวิวได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28) การบริการอ่างอาบน้ำรวมแบบรวมแยกชาย - หญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25) การบริการอ่างอาบน้ำรวมแบบรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.08) และ การบริการอ่างอาบน้ำ แบบรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านการบริการในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30)

ตารางที่ 4.16 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
จัดรวมอยู่ในโปรแกรมทัวร์ของบริษัทนำเที่ยว	2.34	0.704	ต้องการมากที่สุด
จัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์	2.34	0.696	ต้องการมากที่สุด
จัดจำหน่าย ณ แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ	2.25	0.718	ต้องการปานกลาง
จัดจำหน่ายผ่านตัวแทนบริษัทท่องเที่ยว	2.23	0.714	ต้องการปานกลาง
รวม	2.29	0.513	ต้องการปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดได้แก่ จัดรวมอยู่ในโปรแกรมทัวร์ของบริษัทนำเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34) จัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34) สิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการปานกลางได้แก่ จัดจำหน่าย ณ แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25) จัดจำหน่ายผ่านตัวแทนบริษัทท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29)

ตารางที่ 4.17 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ลดราคาในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว	2.57	0.614	ต้องการมากที่สุด
ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ	2.32	0.776	ต้องการปานกลาง
ให้สิทธิพิเศษสำหรับสมาชิก	2.28	0.699	ต้องการปานกลาง
รวม	2.39	0.522	ต้องการมากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 พบว่า สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ในระดับต้องการมากที่สุดได้แก่ ลดราคาในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ที่เหลือมีความต้องการในระดับปานกลาง ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32) และให้สิทธิพิเศษสำหรับสมาชิก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39)

ตารางที่ 4.18 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการ
ตกแต่งและสภาพแวดล้อม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบกลมกลืนธรรมชาติ	2.47	0.628	ต้องการมากที่สุด
การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบล้านนา	2.34	0.708	ต้องการมากที่สุด
การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบสากล	2.23	0.735	ต้องการปานกลาง
รวม	2.35	0.459	ต้องการมากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 พบว่า สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ
ด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อมในระดับต้องการมากที่สุดได้แก่ การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่
แบบกลมกลืนธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47) การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบล้านนา
(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34) และมีความต้องการในระดับปานกลางในหัวข้อ การจัด ตกแต่งอาคาร/
สถานที่แบบสากล (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนา
แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35)

ตารางที่ 4.19 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้าน
บุคลากร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ ต้องการ
พนักงานมีความรู้ความสามารถ	2.73	0.513	ต้องการมากที่สุด
พนักงานมีความสุภาพอ่อนโยน	2.67	0.558	ต้องการมากที่สุด
พนักงานมีความเข้าใจลูกค้า	2.55	0.607	ต้องการมากที่สุด
พนักงานมีความสามารถโต้ตอบได้ดี	2.53	0.575	ต้องการมากที่สุด
พนักงานมีการติดต่อสื่อสารที่ดี	2.52	0.629	ต้องการมากที่สุด
รวม	2.60	0.389	ต้องการมากที่สุด

จากตารางที่ 4.19 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการ การพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้าน
บุคลากรในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ คือ พนักงานมีความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73)
พนักงานมีความสุภาพอ่อนโยน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67) พนักงานมีความเข้าใจลูกค้า (ค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 2.55) พนักงานมีความสามารถโต้ตอบได้ดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53) และ พนักงานมีการ

ติดตอสื่อสารที่ดี (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านบุคลากร ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60)

ตารางที่ 4.20 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการบริหารจัดการ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
กระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ	2.49	0.672	ต้องการมากที่สุด
รวม	2.49	0.672	ต้องการมากที่สุด

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านการบริหารจัดการ คือ กระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49)

ตารางที่ 4.21 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
การจัดให้มีห้องน้ำ/ห้องอาบน้ำที่สะอาดและเพียงพอ	2.64	0.534	ต้องการมากที่สุด
การจัดให้มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน	2.57	0.601	ต้องการมากที่สุด
การจัดให้มีร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	2.46	0.624	ต้องการมากที่สุด
การจัดให้มีบริการตู้เก็บของ	2.42	0.655	ต้องการมากที่สุด
การจัดให้มีที่จอดรถ	2.15	0.737	ต้องการปานกลาง
การจัดให้มีร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	2.05	0.827	ต้องการปานกลาง
การจัดให้มีร้านจำหน่ายของใช้	1.89	0.739	ต้องการปานกลาง
รวม	2.31	0.387	ต้องการมากที่สุด

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด ได้แก่ การจัดให้มีห้องน้ำ/ห้องอาบน้ำที่สะอาดและเพียงพอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64) การจัดให้มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57) การจัดให้มีร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46) และ การจัดให้มีบริการตู้เก็บของ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42)

หัวข้อที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการในระดับปานกลางในหัวข้อ การจัดให้มีที่จอดรถ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15) การจัดให้มีร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05) การจัดให้มีร้านจำหน่ายของใช้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31)

ตารางที่ 4.22 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านความปลอดภัย

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณ	2.47	0.660	ต้องการมากที่สุด
การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณอ่างอาบน้ำรวม	2.33	0.668	ต้องการปานกลาง
การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณที่จอดรถ	2.29	0.715	ต้องการปานกลาง
รวม	2.36	0.569	ต้องการมากที่สุด

จากตารางที่ 4.22 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการ การพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านความปลอดภัยในระดับมากที่สุดทุกหัวข้อ คือ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณอ่างอาบน้ำรวม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณที่จอดรถ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านความปลอดภัย ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36)

ตารางที่ 4.23 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในทุกด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ด้านคุณสมบัติของบุคลากร	2.60	0.389	ต้องการมากที่สุด
ด้านการบริหารจัดการ	2.49	0.672	ต้องการมากที่สุด
ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	2.39	0.522	ต้องการมากที่สุด
ด้านความปลอดภัย	2.36	0.569	ต้องการมากที่สุด
ด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อม	2.35	0.459	ต้องการมากที่สุด
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.31	0.387	ต้องการปานกลาง
ด้านการบริการ	2.30	0.355	ต้องการปานกลาง
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	2.29	0.513	ต้องการปานกลาง
รวม	2.37	0.282	ต้องการมากที่สุด

ตารางที่ 4.23 เป็นตารางสรุปในด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในทุกด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการ ในระดับมากที่สุด ในด้านคุณสมบัติของบุคลากร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60) ด้านการบริหารจัดการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39) ด้านความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36) ด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35)

นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการระดับปานกลางในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31) ด้านการบริการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29) โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความ ต้องการต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในทุกด้านในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัด เชียงราย ได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ 3 ข้อดังต่อไปนี้

1. ภาควิชามีความต้องการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปาหรือไม่ อย่างไร

2. สปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายควรมีรูปแบบบริการอย่างไร

3. นักท่องเที่ยวมองสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่เป็นอยู่อย่างไร และอยากได้อะไร

และการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัด เชียงราย ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการของภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติ ในจังหวัดเชียงราย

ซึ่งการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับภาคี เพื่อสำรวจความต้องการของ ภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้ บริการแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย เพื่อสำรวจรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้รับและ ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติ ในจังหวัด เชียงราย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม(questionnaire)กับนักท่องเที่ยวชาว ต่างประเทศ จำนวน 400 ชุด แบ่งเป็นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 200 ชุด และยุโรป จำนวน 200 ชุด เพื่อสำรวจรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้รับและความต้องการของนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศต่อการท่องเที่ยวเชิงสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติ ในจังหวัดเชียงราย

4.จัดการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อตรวจสอบข้อมูลและผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกภาคี นักท่องเที่ยวชาวไทย และจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อเนื่องอย่างเป็นขั้นตอน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) สำหรับการตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัยโดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็น และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของชุมชนท้องถิ่น

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 คือ ภาคีมีความต้องการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปาหรือไม่ อย่างไร และตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือ เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติ ในจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งเป็น

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 คือ สปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายควรมีรูปแบบบริการอย่างไร และข้อที่ 3 คือ นักท่องเที่ยวมองสปาจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่เป็นอยู่อย่างไร และอยากได้อะไร และตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ลักษณะของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่ให้บริการด้านสปา

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของชุมชนท้องถิ่น

1) เทศบาลตำบลบ้านดู่ สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ใกล้ตัวเมือง และสนามบินนานาชาติเชียงราย อีกทั้งเป็นที่ตั้งสถานศึกษา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และมีหมู่บ้านชนเผ่ามูเซอ 1 หมู่บ้าน

2) องค์การบริหารส่วนตำบลป่าตึง สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ มีภูเขาตั้งอยู่ 2 ด้าน มีที่ราบลุ่มและมีแม่น้ำจันไหลผ่านระหว่างกลาง เหมาะแก่การทำการเกษตร และเป็นตำบลที่มีหมู่บ้านชนเผ่าอยู่มาก

3) องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ติดกับถนนทำให้การเดินทางสะดวก

4) องค์การบริหารส่วนตำบลดอยฮาง สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ ติดลำน้ำกก สามารถคมนาคมได้ทั้งทางบกและทางน้ำ และมีหมู่บ้านชนเผ่ามากกว่าชนพื้นเมือง

5) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ็ดยี่สิบสอง สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างเชียงราย-เชียงใหม่ ทำให้สะดวกต่อการท่องเที่ยว

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

1) บ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ใกล้ตัวเมือง และสนามบินนานาชาติเชียงราย มีบริการห้องอาบน้ำแร่ และบริการนวดแผนไทย

2) บ่อน้ำพุร้อนป่าตึง สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ น้ำพุร้อนที่มีแรงดันพวยพุ่งขึ้นเหนือผิวดิน และกำลังมีการสร้างอาคารอาบน้ำแร่หลังใหม่ และพัฒนาให้เป็นรูปแบบสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ เพราะได้รับงบประมาณจากรัฐบาล

3) บ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ติดกับถนนทำให้การเดินทางสะดวก มีบ่อกลางแจ้ง 3 บ่อ คือ บ่อน้ำแร่ร้อน บ่อน้ำแร่อุ่น และบ่อน้ำแร่เย็น สามารถดักขึ้นมาอาบได้

4) บ่อน้ำพุร้อนผาเสิริฐ สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ ติดลำห้วยโป่งน้ำร้อน หมู่บ้านผาเสิริฐ มีบริการอาบน้ำแร่ นวดแผนไทย ให้บริการกางเต้นท์พักแรม ชี้อ่างเที่ยวน้ำตกและหมู่บ้านชาวเขา

5) บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ เป็นจุดพักรถระหว่างทางจากเชียงใหม่ – เชียงราย น้ำแร่ร้อนมีอุณหภูมิสูงถึง 80 องศาเซลเซียส สามารถต้มไข่สุกได้ใน 3 นาที

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา แบ่งเป็น

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

ชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท บ่อน้ำพุร้อนป่าตึง บ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว บ่อน้ำพุร้อนผาเสิริฐ และบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ซึ่งแบ่งความต้องการของชุมชนท้องถิ่นออกเป็นด้านต่างๆต่อไปนี้ 1) ด้านการบริการนักท่องเที่ยว น้ำพุร้อนทุกแห่งต้องการให้มีการสร้างห้องอาบน้ำแร่เพิ่มจากเดิม และพัฒนาของเดิมให้ดีขึ้น ส่วนน้ำพุร้อนโป่งพระบาทต้องการให้มีบริการนวดแก่นักท่องเที่ยว และที่ชุมชนท้องถิ่นอยากให้มีการพัฒนาเป็นรูปแบบสปาครบวงจร คือ น้ำพุร้อนป่าตึง และน้ำพุร้อนผาเสิริฐ 2) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนโป่งพระบาท น้ำพุร้อนป่าตึง และน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น 3) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนทุกแห่งต้องการให้ตกแต่งอาคาร ส่วนให้สวยงามและกลมกลืนกับธรรมชาติมากที่สุด 4) ด้านบุคลากร ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนทุกแห่งต้องการให้มีการฝึกอบรมพัฒนาพนักงานมีความรู้ความสามารถ เช่น ด้านภาษา โดยเฉพาะที่น้ำพุ

ร้อนผาเสริฐเพราะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติค่อนข้างมาก ส่วนน้ำพุร้อนโป่งพระบาท และน้ำพุร้อนป่าตึงต้องการให้มีการอบรมการนวดแก่ชาวบ้านเพื่อจะได้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว 5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนโป่งพระบาท น้ำพุร้อนป่าตึง และน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว ต้องการให้มีการจัดทำป้ายให้ชัดเจน สวยงาม สำหรับที่จอดรถ ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งน้ำพุร้อนต้องการให้มีการสร้างเพิ่มให้เพียงพอ และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวช่วงฤดูการท่องเที่ยวได้ ในส่วนของร้านอาหารชุมชนท้องถิ่นต้องการให้มีบริการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม แต่ควรมีมาตรฐาน ยกเว้นน้ำพุร้อนแม่ชะจานไม่ต้องการให้มีเพิ่มแต่ต้องการให้จัดระเบียบ 6) ด้านความปลอดภัย ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งน้ำพุร้อนโป่งพระบาท และน้ำพุร้อนป่าตึง ต้องการให้มีสายตรวจดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณตลอด 24 ชั่วโมง

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมหน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติมีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับความร่วมมือกัน 4 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ(สถาบันการศึกษา) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และชุมชนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ควรเริ่มจากชุมชนท้องถิ่นรับรู้ถึงศักยภาพที่ตนเองมีอยู่และรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน และกระตุ้นหรือรื้อฟื้นที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ต้องได้รับการกระตุ้นจากอบต.หรือเทศบาลตำบล ซึ่งอบต.และเทศบาลตำบลควรได้รับความช่วยเหลือจากนักวิชาการ โดยเฉพาะนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในชุมชนในเรื่องของการศึกษาและสำรวจและการวางแผนการพัฒนารวมตลอดถึงการวางแผนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ รวมถึงการลงพื้นที่ไปให้ข้อมูลแก่ชุมชนท้องถิ่นโดยตรง เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่จะเชื่อถือคนจากภายนอกหมู่บ้านมากกว่าในหมู่บ้านเดียวกัน ยิ่งเป็นนักวิชาการยังได้รับการยอมรับมากขึ้น ในส่วนของรัฐบาลควรสนับสนุนให้นักวิชาการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และควรสนับสนุนงบประมาณพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรมและต่อเนื่องในทุกๆพื้นที่ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงความร่วมมือจาก 4 ฝ่ายดังกล่าวข้างต้น

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปใช้บริการแหล่งน้ำแร่ในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท บ่อน้ำพุร้อนป่าตึง บ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว บ่อน้ำพุร้อนผาเสิริฐ และบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ซึ่งแบ่งความต้องการของนักท่องเที่ยวออกเป็นด้านต่างๆต่อไปนี้ 1) ด้านการบริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท และบ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว ต้องการให้มีบริการนวด อีกทั้งบ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว และบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ต้องการให้มีการให้บริการแบบสปา สำหรับที่บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน นักท่องเที่ยวยังต้องการให้มีที่พักบริการ แต่ที่บ่อน้ำพุร้อนผาเสิริฐนักท่องเที่ยวพอใจกับบริการที่มีอยู่แต่อยากให้มีการพัฒนา และเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น นาฬิกาบอกเวลา สบู่ที่ใช้แล้วทิ้ง เป็นต้น 2) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท บ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว และบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ และควรมีหน่วยบริการที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยว 3) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการให้มีการปรับปรุงสถานที่ให้สะอาด สวยงาม มีที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการเกี่ยวกับความสะอาดของสถานที่ ที่จอดรถเพียงพอและเป็นระเบียบ ป้ายบอกทาง บอกสถานที่ที่ชัดเจน และนอกจากนี้ นักท่องเที่ยวที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท ต้องการให้มีร้านขายอาหาร ส่วนร้านขายของที่ระลึก และสินค้าOTOP นักท่องเที่ยวที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาวก็ต้องการให้มีเช่นกัน แต่ที่บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจานนักท่องเที่ยวไม่ต้องการให้มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกเพิ่ม แต่ต้องการให้จัดให้เป็นระเบียบ

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.8 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 43.3 ส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 20 - 29 ปี ร้อยละ 46.0 รองลงมาคืออายุ

ในช่วง 30 - 39 ปี ร้อยละ 21.0 และส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 43.0 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 25.8 ในส่วนของอาชีพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเป็น นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 29.5 รองลงมาเป็นอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 27.8 ซึ่งได้แก่ ผู้ที่เกษียณแล้ว นักลงทุน ช่างภาพอิสระ และไม่ได้ทำงาน และเมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรปมากที่สุด ร้อยละ 49.0 รองลงมา มาจากทวีปเอเชีย ร้อยละ 32.8 และมาจากทวีปอื่นๆ ร้อยละ 18.3

ตอนที่ 2 ลักษณะของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่ให้บริการด้านสปา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่เคยเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนในประเทศไทย ร้อยละ 68.3 ผู้ที่เคยเที่ยวมาก่อน มีร้อยละ 31.8 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ที่เคยท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนมาก่อนนั้น ส่วนใหญ่ได้ท่องเที่ยวแหล่งน้ำพุร้อนในจังหวัดเชียงราย เป็นครั้งแรก ร้อยละ 41.7 ผู้ที่เคยเป็นครั้งที่สองและมากกว่าหนึ่งครั้ง มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 24.4

สถานที่ในจังหวัดเชียงรายที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด ได้แก่ แม่สาย ร้อยละ 32.1 รองลงมาได้แก่ สามเหลี่ยมทองคำ ร้อยละ 24.5 และอันดับสามได้แก่ หมู่บ้านชาวเขา ร้อยละ 20.5 โดยมีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อน หรือสปา เพียงร้อยละ 7.6 และสถานที่ประเภทน้ำพุร้อนในจังหวัดเชียงรายที่นักท่องเที่ยวเคยไปนั้นที่นักท่องเที่ยวเคยไปมากที่สุด ได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ ร้อยละ 33.3 รองลงมาได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท ร้อยละ 25.4

ในด้านราคา ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคยท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนมาก่อนนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าราคาของแหล่งบริการสปามีความเหมาะสม ร้อยละ 65.4 ผู้ที่เห็นว่าราคาสูงเกินไป ร้อยละ 21.3 โดยจะใช้จ่ายในการใช้บริการสปาในช่วงราคา 301 – 500 บาทมากที่สุด คือ ร้อยละ 48.0 ผู้ที่ใช้จ่ายในระดับราคาไม่เกิน 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.8

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มักจะไปใช้บริการกับเพื่อนมากที่สุด คือ ร้อยละ 51.3 รองลงมาได้แก่ การใช้บริการร่วมกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 22.4 และในการไปรับบริการด้านสปานั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มักจะไปใช้บริการเพื่อพักผ่อนคลายมากที่สุด ร้อยละ 54.8 รองลงมาได้แก่ การใช้บริการเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 21.5

เมื่อพิจารณาปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเมื่อไปใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ร้อยละ 28.2 รองลงมาได้แก่ การเดินทางไม่สะดวก ร้อยละ 22.6

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการบริการนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดได้แก่ การบริการนวด การบริการที่พัก / ห้องพัก การบริการอ่างอาบน้ำวนแบบรวมแยกชาย – หญิง การบริการอ่างอาบน้ำ แบบส่วนตัว และ การบริการอ่างอาบน้ำวนแบบส่วนตัว ส่วนด้านช่องทางการจัดจำหน่ายนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดได้แก่ จัดรวมอยู่ในโปรแกรมทัวร์ของบริษัทนำเที่ยวจัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์

และจากการศึกษาพบว่า สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ในระดับต้องการมากที่สุดได้แก่ ลดราคาในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ในด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อมในระดับต้องการมากที่สุดได้แก่ การจัดตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบกลมกลืนธรรมชาติ การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบล้านนา และ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านบุคลากรในระดับมากที่สุด คือ พนักงานมีความรู้ความสามารถ มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเข้าใจลูกค้า มีความสามารถโต้ตอบได้ดี และมีการติดต่อสื่อสารที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านบุคลากร ในระดับมากที่สุด อีกทั้งกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการให้มีการพัฒนา

สำหรับแนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด ได้แก่ การจัดให้มีห้องน้ำ/ห้องอาบน้ำที่สะอาดและเพียงพอ การจัดให้มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน การจัดให้มีร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และ การจัดให้มีบริการตู้เก็บของ และที่สำคัญนักท่องเที่ยวยังต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านความปลอดภัยในระดับมากที่สุด คือ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณอ่างอาบน้ำรวม การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณที่จอดรถ

โดยภาพรวมแล้ว ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในทุกด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการ ในระดับมากที่สุด ด้านคุณสมบัติของบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้านความปลอดภัย และ ด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อม

5.2 การอภิปรายผล

ปัจจัยด้านภาคี

1.1 ปัจจัยด้านชุมชนท้องถิ่น

ชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบการบริการ ด้านสถานที่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ นาคเขียว(2545) ยุรีพรรณ แสนใจยา(2545) นิสริน ไส้พันธ์(2545) เบญจา จันท(2545) และอรณพ บุญจันทร์(2544) ต่างพบว่าแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องมีการจัดการที่ดี จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน จัดเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนา ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก และขณะเดียวกันต้องมีการส่งเสริมการตลาดควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์

1.2 ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับความร่วมมือกัน 4 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ(สถาบันการศึกษา) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และชุมชนท้องถิ่น ร่วมกันวางแผนการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา(2540) กล่าวว่าการวางแผนการท่องเที่ยวต้องยึดหลักประชาธิปไตย คือเน้นการมีส่วนร่วม และการวางแผนควรมาจากแนวคิดของหลายๆฝ่าย เพราะแต่ละฝ่ายมีความคิดไม่เหมือนกัน จึงต้องนำข้อแตกต่างของแนวคิดมาก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป และต้องมีการวางแผนการจัดสรรผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจไปสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม อีกทั้งต้องมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว ของชุมชน เพื่อให้เกิดความสมดุลของสิ่งแวดล้อม

2. ปัจจัยด้านนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมีความต้องการที่เหมือนกันคือ ต้องการให้มีการตกแต่งสภาพแวดล้อมให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ ด้านการบริการ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แต่สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของบุคลากร ด้านบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และด้านความ

ปลอดภัย มากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ดังนั้นการพัฒนากองท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงลูกค้าเป็นสำคัญและนักท่องเที่ยวที่มีชนชาติต่างกั้ก็มีความต้องการการบริการที่ต่างกัน ซึ่งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ก็ได้ทำการศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านภาคี

1.1 ด้านชุมชนท้องถิ่น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ชุมชนท้องถิ่นมีความต้องการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่ต้องการพัฒนาของเดิมให้ดีขึ้น ได้แก่ ด้านการบริการอยากให้มีห้องอาบน้ำแร่เพิ่มขึ้น ต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จัก และพัฒนาสถานที่ให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ อีกทั้งควรพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ และควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ทั้งห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก แต่มีได้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพราะชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ที่จะต้องดูแลรับผิดชอบ ดังนั้นแนวทางการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ควรเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติไปพร้อมกับการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.2 ด้านองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล มีความต้องการที่จะพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ควรเริ่มจากการสร้างความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น มีการเตรียมบุคลากรที่เป็นคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีทักษะด้านการบริการ ด้านการสื่อสารและควรได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และสามารถสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายทั้งหมด เพื่อเป็นการส่งต่อนักท่องเที่ยวให้สมาชิกเครือข่ายแต่ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง ไม่หวงข้อมูล ไม่แข่งขันกันเอง และหากมีบริการนวด บริการสปา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ควรมาจากชุมชนท้องถิ่น เช่น สมุนไพรสำหรับนวด อบ ประคบ และอาบ อีกทั้งยังสามารถขายผลิตภัณฑ์ให้แก่

นักท่องเที่ยวได้อีกช่องทางหนึ่งเป็นการส่งเสริมรายได้ให้แก่ชุมชน เมื่อทุกคนในชุมชนได้รับประโยชน์ร่วมกันก็จะทำให้นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม

2. ด้านนักท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมีความต้องการที่เหมือนกันคือ ต้องการให้มีการตกแต่งสภาพแวดล้อมให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ ด้านการบริการควรมีบริการนวดหรือสปา ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ควรมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีร้านขายของที่ระลึก ร้านขายอาหาร ห้องน้ำสะอาด และที่จอดรถเพียงพอ แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของบุคลากร ต้องมีความรู้ความสามารถ มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเข้าใจลูกค้า และสามารถโต้ตอบและสื่อสารได้ดี ด้านบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และด้านความปลอดภัย ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณ ดังนั้นการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวต้องทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพื่อจะได้ส่งมอบบริการที่ทำให้ลูกค้าพึงพอใจมากที่สุดและอยากกลับมาใช้บริการในครั้งต่อไป

5.4 ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากพื้นที่ของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติทั้ง 5 แห่งนั้นส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลตำบล ซึ่งส่วนใหญ่จะมีปัญหาด้านงบประมาณในการพัฒนา แต่บางแห่งก็มีปัญหาด้านพื้นที่นั้น ๆ ไม่ได้อยู่ในเขตของอบต. และบางแห่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นของเอกชนซึ่งอบต. ไม่สามารถเข้าไปพัฒนาได้มากนัก นอกจากนี้บางแห่งพื้นที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงไม่สามารถพัฒนาไม่ได้มากเท่าที่ควร

2. แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติบางแห่งปิดปรับปรุงในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย จึงไม่สามารถเก็บข้อมูลได้มากเท่าที่ควร

3. ส่วนใหญ่หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติยังขาดบุคลากรที่จะดูแลรับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวโดยตรง

4. ควรจะมีการศึกษานโยบายของภาครัฐในส่วนของการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อทราบถึงแนวนโยบายของภาครัฐอันจะนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (มปป.). แผนปฏิบัติการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กองอนุรักษ์
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. จุลสารการท่องเที่ยว. (มกราคม-มีนาคม 2546) ปีที่ 22 ฉบับที่ 1
หน้า 29-41.

_____. การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการการ
ท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Ago- tourism). 2542. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งประเทศไทย.

ทัศนธรณ์ นาคเขียว. 2545. แนวทางการพัฒนาโปงเต็อด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปศาสตรม
หาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิรุริน ไล่พันธ์. 2542. ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยาน
แห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการ
จัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

“น้ำพุร้อน”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://encyclopedia.learn.in.th>.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2543. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่ : คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เบญจา จันทร. 2545. แนวทางการพัฒนาตลาดดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัด
นครปฐม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน.
การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์. 2538. สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะ
เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุรีพรรณ แสนใจยา. 2545. แนวทางการพัฒนาไร้ชาสุวิรค์ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย.
การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปศาสตรม
หาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่..

อรรณพ บุญจันทร์. 2544. แนวทางการพัฒนาบ้านพักแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน : กรณีศึกษา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Abdul Rahim Samusdin, Umar Harzah, Rakmi Ab. Rahman, Chamhuri Siwar, Mohd Faudi Mohd. Jani and Redzan Othman .1997. Themal springs of Malaysia and their potential development.

Ingthorsson, Omar, M. L.A. 2002. Exploratory study of design and programming approaches for geothermal resorts with case studies in Iceland, the United States, Japan and New Zealand.

www.east.co.jp/dip-e/ante/onsen/what.html

www.e-travelmart.com/club_07.html

www.ku.ac.th/schoolnet/snet3/supinya/spring_energy/spring-energy.htm

www.thaitherapist.com.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
บทความ

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย
Guidelines for Natural Hot Spring Tourism Development in Chiang-rai Province

ศศิธร รุ่งกิจเลิศสกุล, เนตรดาว วุฒิอิน

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความต้องการของภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา 2) ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ จำนวน 15-20 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาใช้บริการแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย จำนวน 40-50 คน รวมทั้งแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 400 ชุด แบ่งเป็นเอเชียตะวันออก 200 ชุด และยุโรป 200 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติต้องการพัฒนาในด้านการบริการ ด้านการโฆษณา ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านบุคลากร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลตำบลต้องการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยต้องการได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา และชุมชนท้องถิ่น ในด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาใช้บริการแหล่งน้ำแร่ในจังหวัดเชียงราย ต้องการการพัฒนาในด้านการบริการ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ต้องการการพัฒนาในระดับมากที่สุดในด้านคุณสมบัติบุคลากร ด้านบริหารจัดการ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้านความปลอดภัย และด้านการตกแต่งสภาพแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่ามีข้อเสนอแนะดังนี้ ชุมชนท้องถิ่นควรได้รับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลต้องร่วมมือกับภาครัฐ สถาบันการศึกษา และชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และในการวางแผนการท่องเที่ยวควรต้องทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อจะได้นำมาวางแผนให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด

Abstract

The purpose of this study was to investigate the parties' requirements on spa development in Chiangrai Province, and the tourists' requirements on spa services in Chiangrai Province. As conducted with the in-dept interview questionnaire, 15 – 20 parties dealing with spa joint-ventures, 40 – 50 Thai tourists taking spa services in Chiangrai Province, as well as 200 Eastern Asians and 200 Europeans out of the 400 foreign tourists were randomly sampled. Both the qualitative and quantitative data were systematically analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The

findings of the study were as follows: The involved communities' developments on spa services, advertising, surroundings, personnel management, and facilities were all required; furthermore, the Sub-district Administration Organizations' and Sub-district Municipality Offices' spa developments, as well as the government sectors', educational institutions', and communities' collaborations were both required. In addition, the Thai tourists' requirements on spa development in Chiangrai Province were more developed in terms of the spa services, advertising, spa surroundings, and facilities whereas the foreign tourists' requirements on the staffs' educational qualifications, spa administration, advertising and broadcasting, life security, decoration of spa surroundings were at a highest level. In overall, as for the on-going strategies for the communities' spa development, it was suggested that the provisions for the enhancement of not only the involved communities' participation in spa management, but also the Sub-district Administration Organizations' and Sub-district Municipality Offices' collaborations with the government sectors, educational institutions, as well as communities be required. In order to effectively develop sustainable tourism, the tourism plannings should be mainly focused on the tourists' maximum requirements.

คำนำ

ตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ทั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดให้เรื่องท่องเที่ยวเป็นวาระแห่งชาติ (National Agenda) เป็นภารกิจที่ครอบคลุมหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน ดังจะเห็นได้ว่า มีนโยบาย โครงการ แผนงานต่างๆ ที่มีส่วนส่งเสริม ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ตลอดจนแผนการพัฒนากองการท่องเที่ยวใหม่ๆ จากแนวนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว ทำให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบัน อันได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ถือได้ว่าการได้รับความนิยมนมากในกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นการท่องเที่ยวพร้อมกับการดูแลและรักษาสุขภาพไปด้วย อีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีนโยบายเพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพแห่งเอเชีย (Thailand Medical Hub of Asia) ดังนั้นจึงทำให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น การบริการตรวจเช็คร่างกาย การบริการทันตกรรม การวางแผนโบราณ การบริการสปา การอาบน้ำแร่ธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคเหนือของประเทศไทย

โดยศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินงานตามนโยบายส่งเสริมและพัฒนากองการท่องเที่ยวหลายโครงการ โดยมีโครงการเชียงรายล้านนาสปาซิตี (Chiangrai Lanna Spa City) เพื่อผลักดันให้จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดนำร่องในโครงการนี้ ซึ่งมีแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว 6 แห่ง ได้แก่ 1) น้ำพุร้อนป่าตึง ต. ป่าตึง 2) น้ำพุร้อนโป่งพระบาท ต. บ้านดู่ 3) น้ำพุร้อนผาเสด็จ ต. ดอยฮาง 4) น้ำพุร้อนห้วยทรายขาว ต. ทรายขาว 5) น้ำพุร้อนแม่ชะจาน ต. แม่เจดีย์ใหม่ และ 6) น้ำพุร้อนห้วยหมากเหลี่ยม

ต. ดอยฮาง (ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดเชียงราย) ซึ่งแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติแต่ละแห่งเป็นเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละตำบล ยกเว้น น้ำพุร้อนโป่งพระบาท เป็นเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านดู่ และน้ำพุร้อนห้วยหมากลิ้มเป็นเขตรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติลำน้ำกก เนื่องจากโครงการเชียงรายล้านนาสปาสิตี เป็นโครงการใหม่ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงยังขาดข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่มีคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยว ขาดการทำงานเชิงเครือข่าย ขาดความรู้ในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ตลอดจนขาดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว

ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปาที่ได้มาตรฐาน จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องมีข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับศักยภาพและความพร้อมของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ตลอดจนความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการใช้บริการสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติ ดังนั้นการวิจัยท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้ได้องค์ความรู้ที่มีคุณภาพเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับแนวหน้าที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั้งระดับประเทศและระดับโลก

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาที่ใช้ในการตอบคำถามวิจัยทั้งสามข้อจะใช้วิธีวิจัยแบบผสม(mixing methodologies) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้ทั้งวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(qualitative method) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ(quantitative method) โดยมีประชากร ได้แก่ 1)ภาคที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย 2)นักท่องเที่ยวชาวไทย และ3)นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งนำมาเป็น กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย ได้แก่ 1)กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก(in-depth interview) ได้แก่ ภาคที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย จำนวน15-20 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น แบบเจาะจง(purposive sampling) 2)กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก(in-depth interview) ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มาใช้บริการแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย จำนวน 40-50 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น แบบเจาะจง(purposive sampling) 3)กลุ่มตัวอย่างในการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จำนวน 400 ชุด แบ่งเป็นเอเชียตะวันออก 200 ชุด และยุโรป จำนวน 200 ชุด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นแบบบังเอิญ(accidental sampling)

ในการตอบคำถามวิจัยทั้งสามข้อ จะใช้เครื่องมือทั้งสามแบบประกอบกันดังนี้คือ 1)การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับภาคี เพื่อสำรวจความต้องการของภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา 2)การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย เพื่อสำรวจรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้รับและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสปาจากน้ำแร่ธรรมชาติ ในจังหวัดเชียงราย 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม(questionnaire) กับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 400 ชุด แบ่งเป็นเอเชียตะวันออกจำนวน 200 ชุด และยุโรป จำนวน 200 ชุด เพื่อสำรวจรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้รับและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อการท่องเที่ยวเชิงสปาจากน้ำแร่

ธรรมชาติ ในจังหวัดเชียงราย 4)จัดการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อตรวจสอบข้อมูลและผลลัพธ์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกภาคี นักท่องเที่ยวชาวไทย และจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ในส่วนของกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 1)การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อเนื่องอย่างเป็นขั้นตอน และจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) สำหรับการตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัยโดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็น 2)การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) และทดสอบแบบสอบถาม(pretest) และจะใช้สถิติเชิงพรรณนามาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของชุมชนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) เทศบาลตำบลบ้านดู่ สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ใกล้ตัวเมือง และสนามบินนานาชาติเชียงราย อีกทั้งเป็นที่ตั้งสถานศึกษา คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และมีหมู่บ้านชนเผ่ามูเซอ 1 หมู่บ้าน 2)องค์การบริหารส่วนตำบลป่าตึง สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ มีภูเขาตั้งอยู่ 2 ด้าน มีที่ราบลุ่มและมีแม่น้ำจันไหลผ่านระหว่างกลาง เหมาะแก่การทำการเกษตร และเป็นตำบลที่มีหมู่บ้านชนเผ่ามูเซอมาก 3)องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ติดกับถนนทำให้การเดินทางสะดวก 4)องค์การบริหารส่วนตำบลดอยฮาง สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ ดินลำนํ้ากก สามารถคมนาคมได้ทั้งทางบกและทางน้ำ และมีหมู่บ้านชนเผ่ามกกว่าชนพื้นเมือง 5)องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจ็ยดีใหม่ สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างเชียงราย-เชียงใหม่ ทำให้สะดวกต่อการท่องเที่ยว

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 1)บ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ใกล้ตัวเมือง และสนามบินนานาชาติเชียงราย มีบริการห้องอาบน้ำแร่ และบริการนวดแผนไทย 2)บ่อน้ำพุร้อนป่าตึง สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ น้ำพุร้อนที่มีแรงดันพวยพุ่งขึ้นเหนือผิวดิน และกำลังมีการสร้างอาคารอาบน้ำแร่หลังใหม่ และพัฒนาให้เป็นรูปแบบสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ เพราะได้รับงบประมาณจากรัฐบาล 3)บ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ อยู่ติดกับถนนทำให้การเดินทางสะดวก มีปอกลางแจ้ง 3 บ่อ คือบ่อน้ำแร่ร้อน บ่อน้ำแร่เย็น และบ่อน้ำแร่เย็น สามารถตกขึ้นมาอาบได้ 4)บ่อน้ำพุร้อนผาเสริฐ สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ ดินลำนํ้าพุร้อน หมู่บ้านผาเสริฐ มีบริการอาบน้ำแร่ นวดแผนไทย ให้บริการกางเต็นท์พักแรม ชีชีช้างเที่ยวนํ้าตกและหมู่บ้านชาวเขา 5)บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน สภาพทั่วไปที่เป็นจุดเด่น คือ เป็นจุดพักรถระหว่างทางจากเชียงใหม่ – เชียงราย น้ำแร่ร้อนมีอุณหภูมิสูงถึง 80 องศาเซลเซียส สามารถต้มไข่สุกได้ใน 3 นาที

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของภาคีในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา แบ่งเป็น

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา พบว่าชุมชน

ท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ ป่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท ป่อน้ำพุร้อนป่าตึง ป่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว ป่อน้ำพุร้อนผาเสิริฐ และป่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ซึ่งแบ่งความต้องการของชุมชนท้องถิ่นออกเป็นด้านต่างๆต่อไปนี้ 1)ด้านการบริการนักท่องเที่ยว น้ำพุร้อนทุกแห่งต้องการให้มีการสร้างห้องอาบน้ำแร่เพิ่มจากเดิม และพัฒนาของเดิมให้ดีขึ้น ส่วนน้ำพุร้อนโป่งพระบาทต้องการให้มีการบริการนวดแก่นักท่องเที่ยว และที่ชุมชนท้องถิ่นอยากให้มีการพัฒนาเป็นรูปแบบสปาครบวงจร คือ น้ำพุร้อนป่าตึง และน้ำพุร้อนผาเสิริฐ 2)ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนโป่งพระบาท น้ำพุร้อนป่าตึง และน้ำพุร้อนแม่ชะจานต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น 3)ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนทุกแห่งต้องการให้ตกแต่งอาคาร สวน ให้สวยงามและกลมกลืนกับธรรมชาติมากที่สุด 4)ด้านบุคลากร ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนทุกแห่งต้องการให้มีการฝึกอบรมพัฒนาพนักงานมีความรู้ความสามารถ เช่น ด้านภาษา โดยเฉพาะที่น้ำพุร้อนผาเสิริฐเพราะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติค่อนข้างมาก ส่วนน้ำพุร้อนโป่งพระบาท และน้ำพุร้อนป่าตึงต้องการให้มีการอบรมการนวดแก่ชาวบ้านเพื่อจะได้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว 5)ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชนท้องถิ่นของน้ำพุร้อนโป่งพระบาท น้ำพุร้อนป่าตึง และน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว ต้องการให้มีการจัดทำป้ายให้ชัดเจน สวยงาม สำหรับที่จอดรถ ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งน้ำพุร้อนต้องการให้มีการสร้างเพิ่มให้เพียงพอ และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวได้ ในส่วนของร้านอาหารชุมชนท้องถิ่นต้องการให้มีบริการร้านอาหาร และเครื่องดื่ม แต่ควรมีมาตรฐาน ยกเว้นน้ำพุร้อนแม่ชะจานไม่ต้องการให้มีเพิ่มแต่ต้องการให้จัดระเบียบ 6)ด้านความปลอดภัย ชุมชนท้องถิ่นของแหล่งน้ำพุร้อนโป่งพระบาท และน้ำพุร้อนป่าตึง ต้องการให้มีสายตรวจดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณตลอด 24 ชั่วโมง

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสปา พบว่าจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมหน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติมีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับความร่วมมือกัน 4 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ(สถาบันการศึกษา) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และชุมชนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ควรเริ่มจากชุมชนท้องถิ่นรับรู้ถึงศักยภาพที่ตนเองมีอยู่และรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ต้องได้รับการกระตุ้นจากอบต.หรือเทศบาลตำบล ซึ่งอบต.และเทศบาลตำบลควรได้รับความช่วยเหลือจากนักวิชาการ โดยเฉพาะนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในชุมชนในเรื่องของการศึกษาและสำรวจและการวางแผนการพัฒนารวมตลอดถึงการวางแผนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ รวมถึงการลงพื้นที่ไปให้ข้อมูลแก่ชุมชนท้องถิ่นโดยตรง เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่จะเชื่อถือคนจากภายนอกหมู่บ้านมากกว่าในหมู่บ้านเดียวกัน ยิ่งเป็นนักวิชาการยิ่งได้รับการยอมรับมากขึ้น ในส่วนของรัฐบาลควรสนับสนุนให้นักวิชาการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และควรสนับสนุนงบประมาณพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรมและต่อเนื่องในทุกพื้นที่ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงความร่วมมือจาก 4 ฝ่ายดังกล่าวข้างต้น

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย พบว่าความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปใช้บริการแหล่งน้ำแร่ในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ บ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท บ่อน้ำพุร้อนป่าตึง บ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว บ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ และบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ซึ่งแบ่งความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยออกเป็นด้านต่างๆต่อไปนี้

- 1) ด้านการบริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท และบ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว ต้องการให้มีบริการนวด อีกทั้งบ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว และบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ต้องการให้มีการให้บริการแบบสปา สำหรับที่บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน นักท่องเที่ยวยังต้องการให้มีที่พักบริการ แต่ที่บ่อน้ำพุร้อนผาเสด็จ นักท่องเที่ยวพอใจกับบริการที่มีอยู่แต่อยากให้มีการพัฒนา และเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น นาฬิกาบอกเวลา สบู่ที่ใช้แล้วทิ้ง เป็นต้น
- 2) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท บ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาว และบ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ และควรมีหน่วยบริการที่ให้ข้อมูลการท่องเที่ยว
- 3) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการให้มีการปรับปรุงสถานที่ให้สะอาด สวยงาม มีที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ
- 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการเกี่ยวกับความสะอาดของสถานที่ ที่จอดรถเพียงพอและเป็นระเบียบ ป้ายบอกทาง บอกสถานที่ที่ชัดเจน และนอกจากนี้ นักท่องเที่ยวที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนโป่งพระบาท ต้องการให้มีร้านอาหาร ส่วนร้านขายของที่ระลึก และสินค้า OTOP นักท่องเที่ยวที่ไปใช้บริการบ่อน้ำพุร้อนห้วยทรายขาวก็ต้องการให้มีเช่นกัน แต่ที่บ่อน้ำพุร้อนแม่ชะจาน นักท่องเที่ยวไม่ต้องการให้มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกเพิ่ม แต่ต้องการให้จัดให้เป็นระเบียบ

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีต่อการใช้บริการสปาจากแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติด้านการบริการนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดได้แก่ การบริการนวด การบริการที่พัก / ห้องพัก การบริการอ่างอาบน้ำแบบรวมแยกชาย - หญิง การบริการอ่างอาบน้ำแบบส่วนตัว และการบริการอ่างอาบน้ำแบบส่วนตัว ส่วนด้านช่องทางการจัดจำหน่ายนั้น สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการมากที่สุดได้แก่ จัดรวมอยู่ในโปรแกรมทัวร์ของบริษัทนำเที่ยวจัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์

และจากการศึกษาพบว่า สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ในระดับต้องการมากที่สุดได้แก่ ลดราคาในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ในด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อมในระดับต้องการมากที่สุดได้แก่ การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบกลมกลืนธรรมชาติ การจัด ตกแต่งอาคาร/สถานที่แบบล้านนา และนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในระดับมากที่สุด คือ พนักงานมีความรู้ความสามารถ มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเข้าใจลูกค้า มีความสามารถโต้ตอบได้ดี และมีการติดต่อสื่อสารที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ ด้านบุคลากร ในระดับมากที่สุด อีกทั้งกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการให้มีการพัฒนา

สำหรับแนวทางในการพัฒนาแหล่งน้ำแร่ธรรมชาติในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากที่สุด ได้แก่ การจัดให้มีห้องน้ำ/ห้องอาบน้ำที่สะอาดและเพียงพอ การจัดให้มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน การจัดให้มีร้าน

จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และการจัดให้มีบริการตู้เก็บของ และที่สำคัญนักท่องเที่ยวยังต้องการการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ ด้านความปลอดภัยในระดับมากที่สุด คือ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณอ่างอาบน้ำรวม การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลบริเวณที่จอดรถ

โดยภาพรวมแล้ว ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติในทุกด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความต้องการ ในระดับมากที่สุด ด้านคุณสมบัติของบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้านความปลอดภัย และ ด้านการตกแต่งและสภาพแวดล้อม

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ได้อภิปรายในสองปัจจัย แบ่งเป็น

1. ปัจจัยด้านภาคี ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านชุมชนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำธรรมชาติ ต้องการให้มีการพัฒนารูปแบบการบริการ ด้านสถานที่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ นาคเขียว(2545) ยุรีพรรณ แสนใจยา(2545) นิรุจิน ไล่พันธ์(2545) เบญจมา จันท(2545) และอรอนพ บุญจันทร์(2544) ต่างพบว่าแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องมีการจัดการที่ดี จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน จัดเตรียมบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนา ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวก และขณะเดียวกันต้องมีการส่งเสริมการตลาดควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์

1.2 ปัจจัยด้านองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล มีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับความร่วมมือกัน 4 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ(สถาบันการศึกษา) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และชุมชนท้องถิ่น ร่วมกันวางแผนการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา(2540) กล่าวว่าการวางแผนการท่องเที่ยวต้องยึดหลักประชาธิปไตย คือเน้นการมีส่วนร่วม และการวางแผนควรมาจากแนวคิดของหลายๆฝ่าย เพราะแต่ละฝ่ายมีความคิดไม่เหมือนกัน จึงต้องนำข้อแตกต่างของแนวคิดมาก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป และต้องมีการวางแผนการจัดสรรผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจไปสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม อีกทั้งต้องมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว ของชุมชน เพื่อให้เกิดความสมดุลของสิ่งแวดล้อม

2. ปัจจัยด้านนักท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมีความต้องการที่เหมือนกัน คือ ต้องการให้มีการตกแต่งสภาพแวดล้อมให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ ด้านการบริการ ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของบุคลากร ด้านบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และด้านความปลอดภัย มากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ดังนั้นการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงลูกค้าเป็นสำคัญและนักท่องเที่ยวที่มีชนชาติต่างกันก็มีความต้องการการบริการที่ต่างกัน ซึ่งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ก็ได้ทำการศึกษาความต้องการของ

นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สรุปและข้อเสนอแนะ

การทําวิจัยในครั้งนี้ได้สรุปผลและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการนํางานวิจัยฉบับนี้ไปใช้ ใน 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านภาคี แบ่งเป็น

1.1 ด้านชุมชนท้องถิ่น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ชุมชนท้องถิ่นมีความต้องการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่ต้องการพัฒนาของเดิมให้ดีขึ้น ได้แก่ ด้านการบริการอยากให้มีห้องอาบน้ำแร่เพิ่มขึ้น ต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จัก และพัฒนาสถานที่ให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ อีกทั้งควรพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นให้มีความรู้สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ และควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ทั้งห้องน้ำ ที่จอดรถ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก แต่มีได้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพราะชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล ที่จะต้องดูแลรับผิดชอบ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสปาจากแหล่งน้ำธรรมชาติในจังหวัดเชียงราย ควรเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำธรรมชาติไปพร้อมกับการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.2 ด้านองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล มีความต้องการที่จะพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ควรเริ่มจากการสร้างความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น มีการเตรียมบุคลากรที่เป็นคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีทักษะด้านการบริการ ด้านการสื่อสารและควรได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และสามารถสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังแหล่งน้ำธรรมชาติในจังหวัดเชียงรายทั้งหมด เพื่อเป็นการส่งต่อนักท่องเที่ยวให้สมาชิกเครือข่ายแต่ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง ไม่หวงข้อมูล ไม่แข่งขันกันเอง และหากมีบริการนวด บริการสปา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ควรมาจากชุมชนท้องถิ่น เช่น สมุนไพรสำหรับนวด อบ ประคบ และอาบ อีกทั้งยังสามารถขายผลิตภัณฑ์ให้แก่นักท่องเที่ยวได้อีกช่องทางหนึ่งเป็นการส่งเสริมรายได้ให้แก่ชุมชน เมื่อทุกคนในชุมชนได้รับประโยชน์ร่วมกันก็จะทำให้นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม

2. ด้านนักท่องเที่ยว จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมีความต้องการที่เหมือนกันคือ ต้องการให้มีการตกแต่งสภาพแวดล้อมให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ ด้านการบริการควรมีบริการนวดหรือสปา ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ควรมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีร้านขายของที่ระลึก ร้านขายอาหาร ห้องน้ำสะอาด และที่จอดรถเพียงพอ แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของบุคลากร ต้องมีความรู้ความสามารถ มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเข้าใจลูกค้า และสามารถโต้ตอบและสื่อสารได้ดี ด้านบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และด้านความปลอดภัย ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยรอบบริเวณ ดังนั้น

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวต้องทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพื่อจะได้ส่งมอบบริการที่ทำให้ลูกค้าพึงพอใจมากที่สุดและอยากกลับมาใช้บริการในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (มปป.). แผนปฏิบัติการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. จุลสารการท่องเที่ยว. (มกราคม-มีนาคม 2546) ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 หน้า 29-41.

ทัศนกรณ์ นาคเขียว. 2545. แนวทางการพัฒนาโปงเลียด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิฐริน ไส้พันธ์. 2542. ศึกษาภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2543. การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เบญจา จันทร. 2545. แนวทางการพัฒนาตลาดดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ยุริพรรณ แสนใจยา. 2545. แนวทางการพัฒนาไร่ชาสุวิทย์ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรรณพ บุญจันทร์. 2544. แนวทางการพัฒนาบ้านพักแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน : กรณีศึกษา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

Questionnaire

Title: Guidelines for Natural Hot Spring Tourism Development in Chiang-rai Province

The questionnaire you handle in was designed by The Thailand Research Fund – Chiangrai Rajabhat University Collaboration. The purpose of this study is to develop the on-going strategies for spa-based tourism in Chiangrai Province.

Direction: Please put (✓) a tick on the following opinions given below.

Part I: Personal Information

1. Gender

- ☐ Male ☐ Female

2. Age

- ☐ 1. 10 – 19 yrs. ☐ 4. 40 – 49 yrs.
☐ 2. 20 – 29 yrs. ☐ 5. 10 – 19 yrs.
☐ 3. 30 – 39 yrs. ☐ 6. 60 yrs. To up (Specify your age of.....)

3. Education

- ☐ 1. Diploma ☐ 3. Master's Degree
☐ 2. Bachelor's Degree ☐ 4. Post-Graduate
☐ 5. Others (Specify.....)

4. Profession

- ☐ 1. Government Officer ☐ 4. Employee
☐ 2. Businessman ☐ 5. Entrepreneur
☐ 3. Student ☐ 6. Others (Specify.....)

5. Country

- ☐ 1. Asia
 (Specify your country's name.....)
☐ 2. Europe
 (Specify your country's name.....)
☐ 3. Others
 (Specify your country's name.....)

Part II: The characteristics of spa-based tourism services

1. Have you ever visited Thailand's hotsprings?

☐ 1. Yes, I have.

(Please specify your last hotspring's name.....)

☐ 2. No, I haven't.

(Go to the 3rd part of the questionnaire.)

2. How often do you visit Chiangrai province?

☐ 1. Never

☐ 3. Twice

☐ 2. Once

☐ 4. More than 3 times

3. Which tourist attraction do you like to go sightseeing in Chiangrai province?

(More than one chosen item is possible.)

☐ 1. Golden triangle

☐ 4. Hilltribe Villages

☐ 2. Doi Tung

☐ 5. Spas / Hot springs

☐ 3. Mae Sai

☐ 6. Others (Specify.....)

4. Which hot springs in Chiangrai province have you ever visit before?

☐ 1. Pa Tung Hot springs

☐ 3. Huai Sai Khao Hot springs

☐ 2. Pong Phra Bath Hot springs

☐ 4. Pha Sert Hot springs

☐ 5. Mae Kajaran Hot springs

5. What do you think about the price of spa services?

☐ 1. Reasonable

☐ 3. Too cheap

☐ 2. Too expensive

6. How much do you pay once for spa services?

☐ 1. Less than 300 baht

☐ 3. More than 500 baht

☐ 2. 301 – 500 baht

7. Who do you go with when you need spa services in Thailand?

☐ 1. Alone

☐ 3. With tour agencies

☐ 2. With your family

☐ 4. With friends

☐ 5. Others (Specify.....)

8. What is your purpose of spa services? (More than one chosen item is possible.)

- ☐ 1. To strengthen my health
- ☐ 2. To seek for new spas
- ☐ 3. To appreciate with the nature
- ☐ 4. To get relaxed
- ☐ 5. Others (Specify.....)

9. Which problem are you faced with when you need spa services?

(More than one of them can be chosen in accordance with your preferences.)

- ☐ 1. Discomfortable transportation
- ☐ 2. Life and property unsafety
- ☐ 3. Inconvenient surroundings and its location
- ☐ 4. Expensive prices
- ☐ 5. Out-numbers of customers' spa services
- ☐ 6. Uncleanliness
- ☐ 7. Others (Specify.....)

Part III: The On-Going Strategies for Spa-Based Tourism Development.

Direction: Please put a tick (✓) into the following opinions provided.

Tourist's Requirements toward Spa Development	Level of Satisfaction		
	Mostly required	Moderately required	Less required
1. spa Services			
1.1 Private Jacuzzi			
1.2 Public Jacuzzi			
1.3 Jacuzzi for gentlemen and for ladies			
1.4 Private tubs			
1.5 Public tubs			
1.6 Tubs for gentlemen and for ladies			
1.7 Open-air tubs with its panoramas			
1.8 Massage services			
1.9 Accommodations / Rooms for Rental			
2. Sales of spa services			
2.1 A set of health-based tour package			
2.2 A set of package sold via the Internet			
2.3 A set of tour package distributed by tour agencies			
2.4 A set of package sold at each spa			
3. Advertising and Promotion Of spa services			
3.1 Broadcasting via mass communication systems			
3.2 Giving discounts of spa services during low season			
3.3 Giving gift vouchers to spa members			

Tourist's Requirements toward Spa Development	Level of Satisfaction		
	Mostly required	Moderately required	Less required
4. Spa decoration and its surroundings			
4.1 Decorating spa buildings with the Lanna northern style			
4.2 Decorating spa buildings with standard style			
4.3 Decorating spa buildings with idyllic landscapes and natural surroundings			
5. Staff's Qualifications			
5.1 Be skillful and specialized in Spa services			
5.2 Be polite and gentle			
5.3 Be understandable of service minds			
5.4 Be good command in negotiation with customers			
5.5 Be fluent in communication skills			
6. Management			
6.1 Well-organized management regarding spa services			
7. Facilities			
7.1 Signs of spa location for giving customers' direction			
7.2 Tidy and adequate toilets and bathrooms			
7.3 Car parks			
7.4 Cabinets for keeping customers' belongings			
7.5 Groceries			
7.6 Food and drink shops			
7.7 Sovenir shops			

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวศศิธร รุ่งกิจเลิศสกุล
เกิดเมื่อ	7 มกราคม 2519
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2537 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2541 ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์(ธุรกิจ การเกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ปริญญาโท วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2541 – ปัจจุบัน อาจารย์โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ(เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวเนตรดาว วุฒิอิน
เกิดเมื่อ	5 กรกฎาคม 2516
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2535 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พาณิชยการลานนา จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2537 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2539 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและ การท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2545 ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2539 – 2543 ผู้ช่วยผู้จัดการทั่วไป โรงแรมรอยัลปิงการ์เด็นท์แอนด์ รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2544 – 2545 ผู้จัดการร้านแบล็คแคนยอน สาขาหาดใหญ่ จังหวัด สงขลา พ.ศ. 2546 – 2549 อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน - มัคคุเทศก์อิสระ - อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาค พายัพ จังหวัดเชียงใหม่ - อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ - อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย วิทยาเขตจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่